

Sygn. akt III RC 226/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2018 roku

Sąd Rejonowy w Olkuszu III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Agnieszka Proć

Protokolant sekretarka Agnieszka Poseł

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2018 roku w Olkuszu

na rozprawie

sprawy z powództwa K. N.

przeciwko M. N. (1)

o wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego

I. ustala, że orzeczonym wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie wydanym dnia 8 sierpnia 2003 roku, sygnatura akt XI CR 1708/02 obowiązek alimentacyjny powoda K. N. względem pozwanej M. N. (1) ustał z dniem 1 sierpnia 2017 roku;

II. znosi wzajemnie koszty postępowania między stronami.

Sygn. akt III RC 226/17

UZASADNIENIE

Powód K. N. w pozwie, który wpłynął do tut. Sądu w dniu 12 września 2017r. wniósł o ustalenie, że orzeczony wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 8 sierpnia 2003r. w sprawie o sygn. akt XI CR 1708/02 obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanej M. N. (1) ustał z dniem 1 sierpnia 2018r. oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu według norm przypisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że do tej pory wywiązywał się z ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego. Niestety kontakty z pozwaną były mu utrudniane, wskutek czego pozwana jako osoba dorosła nie przejawia troski, czy więzi z ojcem. W okresie jego poważnej choroby nie wyraziła zainteresowania jego stanem zdrowia. Powód nadto podał, że pozwana ukończyła 24 lata, jest osobą w pełni samodzielną i samowystarczalną. W czerwcu 2017r. ukończyła studia w zakresie kosmetologii, tym samym zdobyła zawód umożliwiający jej podjęcie zatrudnienia i samodzielne utrzymanie się.

W piśmie z dnia 15 grudnia 2017r. powód sprecyzował, że wnosi o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego w oparciu o art. 133§ 1 k.r.o., alternatywnie o uchylenie obowiązku alimentacyjnego na podstawie art. 133§3 k.r.o.

Pozwana w odpowiedzi na pozew z dnia 17 listopada wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania. W uzasadnieniu podała, że to nie prawda, by powodowi były utrudniane kontakty z córką. To powód ograniczył te kontakty, nie uczestniczył w życiu pozwanej, nie interesował się nią. W ostatnich latach kontakty stron ograniczały się do korespondencji sms oraz maili. Pozwana podała, że mimo ukończenia studiów kosmetologicznych

ma problemy ze znalezieniem pracy. Dlatego postanowiła kontynuować naukę na studiach (...) stopnia w trybie stacjonarnym w kierunku ochrony środowiska w celu podniesienia swoich kwalifikacji i posiadania drugiego zawodu, dobrze współgrającego z zawodem kosmetologa. Z uwagi na miejsce zamieszkania nie wiąże przyszłości z typowym zawodem kosmetologa i prowadzeniem gabinetu. Jej stan zdrowia wymaga spokoju i unikania stresów. Ze względu na stan zdrowia pozwana nie jest w stanie podjąć pracy fizycznej. Ma liczne kłopoty zdrowotne i leczy się w poradniach specjalistycznych. Przeznacza znaczne kwoty na leczenie.

Powód proponował zawarcie ugody na kwotę 300 zł na co pozwana nie wyraziła zgody.

Sąd ustalił, co następuje:

Na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie wydanym dnia 8 sierpnia 2003r. w sprawie o sygn. akt XI CR 1708/02 powód K. N. został zobowiązany do uiszczania na rzecz małoletniej wówczas córki M. N. (1) alimentów wysokości po 770 zł. miesięcznie.

Powód nie miał wówczas innych osób na utrzymaniu, zarabiał ok. 4300 zł netto. Pozwana miała 10 lat, jej matka pracowała we W.. Opiekę nad dzieckiem sprawowali głównie dziadkowie macierzyści.

Dowód: akta Sądu Okręgowego w Krakowie o sygn. XI CR 1708/02 -k. 45-46, 47-49.

Powód mieszka z żoną i dwójką ich małoletnich dzieci w wieku 11 i 13 lat. Posiada duży, nowy dom w miejscowości T.. Prowadzi z żoną działalność gospodarczą – doradztwo, zarządzanie, sprzedaż i marketing wyrobów ze stopu aluminium. Przychody z tej działalności wynoszą 4000-5000 euro, miesięczne dochody kształtują się w granicach 14000 zł. Z uzyskiwanych dochodów ponosi koszty utrzymania 4- osobowej rodziny, koszty utrzymania domu, spłaca raty kredytu hipotecznego – 855 euro miesięcznie. Nadto w (...) spłaca kredyt w ratach po 3300 zł.

Dowód: zdjęcia posesji powoda -k. 106- 107, podsumowanie księgi przychodów i rozchodów z firmy powoda -k. 119, wydruki operacji bankowych -k. 138-160, 170, rachunki -k. 161-163, zaświadczenie o zgłoszeniu do obowiązkowych ubezpieczeń -k. 169, zawiadomienie o wysokości rat z (...) Bank (...) i umowa kredytu hipotecznego -k. 171, 173, zaświadczenie z Banku (...) w W. -k. 174, opinia o kredycie z G. (...) Bank -k. 175, przesłuchanie powoda – nagranie jak na k. 180.

Powód leczy się kardiologicznie, w 2016r przebył poważną operację serca. Jego stan zdrowia spowodował utratę jednego ze źródeł utrzymania.

Dowód: karty informacyjne leczenia szpitalnego i karta wypisowa leczenia uzdrowskiego powoda -k. 79-82, dokumentacja medyczna dotycząca leczenia powoda -k. 83-85, 165, przesłuchanie powoda – nagranie jak na k. 180.

Powód dotychczas wywiązywał się z ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego, od sierpnia 2017r. nie uiszcza alimentów na rzecz pozwanej.

Dowód: przesłuchanie powoda i pozwanej – nagranie jak na k. 180-181.

Pozwana ma 24 lata, ukończyła studia magisterskie z zakresu kosmetologii w lipcu 2017r. Następnie podjęła stacjonarne studia II stopnia na Wydziale Biologii i Ochrony (...) – kierunek Ochrona (...) na Uniwersytecie (...) (4 semestry). Przed podjęciem tych studiów pozwana nie poinformowała powoda o swoich planach, nie konsultowała z nim tej decyzji. Wynikało to z faktu, że wcześniej powód nie wykazywał zainteresowania losami pozwanej, jej kształceniem, nie uczestniczył w jej wychowaniu.

Dowód: zaświadczenie z (...) z dnia 6.10.2017r. – k.45, przesłuchanie pozwanej – nagranie jak na k. 181 i 201-202.

Pozwana mieszka z matką M. N. (2) i babką macierzystą B. H. w miejscowości P., w domu należącym do babki. Opłaty związane z utrzymaniem domu ponosi babka, która utrzymuje się z emerytury w wysokości 1462,47 zł oraz dochodów

uzyskiwanych z wynajmu mieszkania – 800 zł, pomaga też finansowo pozwanej. Matka pozwanej nie pracuje, jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna od 2012r., została zaliczona do osób niepełnosprawnych w stopniu lekkim.

Pozwana oceniła swoje miesięczne wydatki na około 1500 zł.

Dowód: zaświadczenie z PUP w O. z dnia 2.01.2018r. – k.88, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności M. N. (3) z dnia 20.08.2015r. -k.89, decyzja o waloryzacji emerytury B. H. -k. 90, przesłuchanie pozwanej – nagranie jak na k. 181 i 201-202.

M. N. (1) leczy się kardiologicznie, ginekologicznie, alergologicznie, dermatologicznie, jest też objęta opieką psychologa i psychiatry z powodu zaburzeń depresyjno-lękowych. Przyjmuje szereg leków i zmuszona jest wykonywać wiele badań, co pochłania znaczne koszty. Stan zdrowia pozwanej ogranicza też jej możliwości w znalezieniu pracy. Pozwana natomiast nie wykazała, by ograniczenia te dotyczyły wyuczonego przez nią zawodu.

Dowód: wyniki badań i karty informacyjne leczenia pozwanej -k. 46- 58, skierowanie do poradni psychologicznej -k. 177, zaświadczenie lekarskie z dnia 7.03.2018r. -k. 192, informacja dla pacjenta -k. 193, faktury zakupu leków -k. 91-93, 199-200, faktury za wykonane badania -k. 194-195.

Pozwana podejmuje prace dorywcze. Podejmowała próby znalezienia pracy w zawodzie zgodnym z jej wykształceniem, składała swoje CV w salonach kosmetycznych, wysyłała aplikacje odpowiadając na oferty zamieszczane na portalu (...).

Dowód: wydruki z portalu (...)k. 31-44, 59-60, 178, umowy zlecenia -k. 94-105, pismo z (...) w O. -k. 176, przesłuchanie pozwanej – nagranie jak na k. 181 i 201-202.

Strony nie utrzymują osobistych kontaktów, kontaktują się za pośrednictwem wiadomości sms i mailowo.

Dowód: wydruki wiadomości sms -k. 29-31, 196-198, przesłuchanie powoda i pozwanej – nagranie jak na k. 180-181 i 201-202.

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o powołane wyżej dowody z dokumentów, które w zasadzie nie były kwestionowane. Za wiarygodne uznał też zeznania stron, za wyjątkiem twierdzeń pozwanej dotyczących jej możliwości zarobkowych.

W ocenie Sądu nie są wiarygodne twierdzenia pozwanej, że babka utrzymuje ją i jej matkę, sama zaś pozwana nie może znaleźć pracy. Przy tak znacznych wydatkach pozwanej na leczenie, trudno wyobrazić sobie, że utrzymuje się jedynie z pomocy finansowej babki i dochodów uzyskiwanych z podejmowanych prac dorywczych w ramach umów zlecenia. Zupełnie zdumiewającym jest twierdzenie pozwanej, że jej babka, która nie dość że wychowywała oraz utrzymywała i nadal pomaga w utrzymaniu wnuczki, to dodatkowo miałaby utrzymywać matkę pozwanej, która przez wiele lat pracowała za granicą, a teraz od kilku lat jest osobą bezrobotną.

Sąd zważył, co następuje:

Podstawą materialnoprawną dla roszczenia powoda są przepisy art. 138 § 1 k.r.o. w zw. z art 133 §1 k.r.o. oraz art. 189 k.p.c.

Obowiązek alimentacyjny zgodnie z treścią przepisu art. 133 § 1 k.r.o. obciąża oboje rodziców, przy czym zakres jego zależy od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego oraz usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego (art. 135 §1 k.r.o.). Przepis ten stanowi o obowiązku alimentacyjnym rodziców wobec małoletnich, niesamodzielnych dzieci, warunkując zakres świadczeń alimentacyjnych usprawiedliwionymi potrzebami uprawnionego oraz zarobkowymi i majątkowymi możliwościami zobowiązanego. Dziecko, które nie ma zdolności do samodzielnego utrzymania, nie osiąga własnych dochodów, ma prawo żądać i dochodzić świadczeń alimentacyjnych. Podkreśla się w tej mierze zasadę dobra dziecka, zakreślającą równomierną powinność obojga rodziców do alimentacji i

zapewnienia dziecku prawidłowych warunków egzystencji, nawet kosztem szczególnego wysiłku w zaspokajaniu jego usprawiedliwionych potrzeb.

Jednak w tym kontekście inaczej kształtuje się sytuacja uprawnionej osoby pełnoletniej. Osiągnięcie pełnoletniości przez osobę uprawnioną nie wyklucza samoistnie i automatycznie jej uprawnień do alimentacji (nie uchyla wobec niej obowiązku alimentacyjnego). Sytuacja uprawnionego podlega wówczas jednak zastrzonym kryteriom oceny. Jeśli pełnoletni uprawniony kontynuuje naukę, trzeba wtedy zważyć, czy posiada ku temu predyspozycje - istotne jest więc, czy czas przeznaczony na naukę wykorzystuje produktywnie i czy rzeczywiście podnosi kwalifikacje zawodowe, gdyż ciągłość nauki musi być poparta dotychczas osiąganymi pozytywnymi wynikami. Nawet jednak po ustaleniu, że pełnoletni uprawniony z powodzeniem i nieprzerwanie kontynuuje naukę koniecznym jest rozważenie, czy nie nabył on możliwości samodzielnego utrzymania się. Obowiązkiem rodziców jest zapewnienie dziecku takiego wykształcenia, przy wykorzystaniu jego zdolności i chęci, które zapewni mu samodzielny byt.

Przy czym zgodnie z art. 133 § 3 k.r.o rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możności samodzielnego utrzymania się. W ocenie Sądu przepis ten nie ma zastosowania w niniejszej sprawie.

Zgodnie z brzmieniem art. 138 k.r.o. zmiany orzeczenia alimentacyjnego domagać się można w razie zmiany stosunków. „Zmiana stosunków” o której mowa w powołanym przepisie musi mieć charakter trwały, dotyczyć okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych, ma być to zmiana tych okoliczności, które są istotne z punktu widzenia przesłanek obowiązku alimentacyjnego.

W niniejszej sprawie sytuacja pozwanej uległa istotnej i trwałej zmianie, bowiem pozwana ukończyła studia i posiada stosowne kwalifikacje, by podjąć pracę. Pozwana uzyskała możliwość samodzielnego utrzymania, a jeżeli pragnie poszerzać kwalifikacje może kontynuować naukę na studiach zaocznych. Z uwagi na stan zdrowia pozwana ma ograniczone możliwości na rynku pracy. Jednakże jeżeli podejmie prace dorywcze w ramach umów zlecenia jako hostessa, to zapewne praca w salonie kosmetycznym nie będzie dla niej zbyt obciążająca i stresująca. Dodatkowo ta praca ułatwi jej dostęp do specjalistycznych kosmetyków i odpowiednich zabiegów kosmetycznych w umiarkowanych cenach, co przy problemach dermatologicznych pozwanej może mieć duże znaczenie.

Pozwana podczas przesłuchania dnia 7 marca 2018r. podała, że w przyszłości chce się skupić na stacjonarnej kosmologii. Z jej wypowiedzi wynika, że rozważa w przyszłości wykonywanie wyuczonego zawodu. Nie wspominała o planach pracy w kierunku obecnie podjętych studiów, które trudno uznać za kontynuację czy też specjalizację w zakresie dotychczas uzyskanego wykształcenia.

Sąd uwzględniając wiek pozwanej, dotychczas zdobyte wykształcenie oraz aktualną sytuację na rynku pracy uznał, że jest ona w stanie uzyskać potrzebne środki do samodzielnego utrzymania. Ocena samodzielności uprawnionego do alimentów nie może być dokonywana w oderwaniu od warunków ekonomiczno - społecznych. Obecnie sytuacja na rynku pracy zdecydowanie poprawiła się, a znalezienie pracy w tak popularnej dziedzinie jak kosmologia nie powinno nastroczać problemów. Z pewnością na początku warunki finansowe pracy mogą nie być w pełni satysfakcjonujące dla pozwanej. Ta jednak może nadal liczyć na pomoc babki macierzystej, która przez wiele lat ją wychowywała, zastępując jej rodziców, których nie było przy pozwanej (zwłaszcza ojca), wtedy gdy ich najbardziej potrzebowała. I teraz babka wydaje się być osobą najbardziej zainteresowaną losem i przyszłością pozwanej. Jedynie w tym kontekście należy zaznaczyć, że brak rodziców (a zwłaszcza ojca) w okresie, gdy pozwana była małaletnia i potrzebowała ich wsparcia, mogą próbować zrekompensować dobrowolną pomocą, gdy wchodzi w dorosłość.

Reasumując, w ocenie Sądu nastąpiła istotna zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o., która czyni zasadnym żądanie pozwu. Dlatego w oparciu o powołane przepisy prawa Sąd ustalił, że obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanej ustał z dniem 1 sierpnia 2017r. Datę uchylenia obowiązku alimentacyjnego Sąd określił zgodnie z żądaniem pozwu, bowiem w lipcu 2017r. pozwana ukończyła studia.

Sąd rozstrzygnął o kosztach postępowania po myśli art. 102 k.p.c znosząc je wzajemnie. Sąd uwzględnił sytuację majątkową oraz rodzinną stron i mając na uwadze przewagę ekonomiczną powoda względem pozwanej, odstąpił od obciążania pozwanej kosztami procesu na rzecz powoda, zgodnie z zasadą słuszności wyrażoną w powołanym przepisie.

SSR Agnieszka Proć